

ABONAMENTUL.

Pentru Monarhie:

Pe an 18 cor. $\frac{1}{2}$ an
9 cor. $\frac{1}{4}$ 4:50 fil.

□ □

Pentru străinătate:

Pe un an 24 coroane
 $\frac{1}{2}$ an 12 cor. $\frac{1}{4}$ an
6 coroane.

Unirea

INSERTIUNI.

Un șir garmond:

odată 14 fl., a doua
oară 12 fl., a treia
oară 10 fl.

□ □

Tot ce privește fașie
să se adreseze la Re-
dacțiunea și admini-
strațiunea „Unirea”
în Blaj.

Foaie bisericească-politică. — Apare: Marța, Joia și Sâmbăta.

Declarațiile primatului bisericii latine Ioan Csernoch.

»Pesti Hirlap« a publicat în nrul său dela 12 Ianuarie un energic protest împotriva nunțului papal din Viena, care — zice numitul ziar — spriginește tendințele separatiste ale episcopatului nostru în chestia autonomiei catolice, și acestui sprigin i-s'ar datorî neparticiparea episcopilor români uniți la ultimă conferența episcopescă, convocată de primatul Csernoch pe a treia zi de Crăciunul grecesc. »Pesti Hirlap« trage clopotul într'o dungă, cerând intervenția energică a factorilor competenți împotriva acestui amestec primejdios pentru unitatea statului maghiar. Tipetelor desperate ale ziarului *budapestan* nu le-am da nici o importanță, pentru că ele sunt numai un acord din marea simfonie soviniștă, cu care fiind prea obișnuiți, nu ne mai poate impresiona. Articolușul »senațional (?)« alui »Pesti Hirlap« a dat prilej primatului bisericii latine maghiare să facă în nrul dela 13 Ianuarie alui »Az Est« unele declarații în chestia gravă a autonomiei noastre, cari, considerând situația importantă a autorului lor în siml acelei biserici nu pot rămânea fără răspunsul potrivit. Am așteptat ca răspunsul la aceste declarații să-l deie arhieriei, cari sunt paznicii drepturilor și independenței noastre bisericești și am fi dorit ca declarațiilor primatului latin Csernoch, cari exprimă convingerile și sentimentele credincioșilor catolici de rit latin, să putem opune declarațiile competente ale capilor bisericii noastre, cari să exprime convingerile și sentimentele credincioșilor catolici de rit românesc. Așteptările noastre au fost zădarnice. Se vede, că »caracterul important și delicat al chestiunilor cari se află în legătură cu autonomia« le-a impus tuturor cea mai mare rezervă și astfel suntem siliți să ne ocupăm de ele noi, credincioșii, și să dăm noi expresie

sentimentelor de adâncă și legitimă revoltă, cari ne stăpânesc sufletele, văzând totala lipsă de înțelegere dovedită de șeful bisericii surori față de interesele vitale ale bisericii noastre, și văzând statornicia dărză, cu care lucrează și agită pentru nimicirea independenței și autonomiei provinciei noastre mitropolitane.

Primatele latin Csernoch o spune fără nici o rezervă, că nici nu vrea să știe de-o organizare independentă a autonomiei noastre, pentru că deosebirea de rit nu ne poate îndreptăți pretinderea unei deosebiri în organizația noastră internă bisericească. Afacerile rituale — continuă primatul latin — nu aparțin competenței organismului autonom, ci numai afacerile privitoare la averi, fundațiuni și școli. Se vede, că curentul tot mai puternic al democrației europene a influențat (?) și felul de cugetare al Eminenței Sale, pentru că Eminența Sa înainte cu puțini ani, când în fruntea ministerului de culte se află un alt politician, care făcea parte dintr'un guvern mai puțin democratic decât cel de azi, a aprobat un proiect de lege privitor la autonomia catolică, care în §. 2, alineatul 3 zicea din cuvânt în cuvânt următoarele: »A gyulafehérvár-fogarasi gör. szeri. egyháztartomány sajátos egyházi fejelemére, részben kialakult helyi önkormányzatára való tekintettel különleges figyelembevétel kívánván az önkormányzatnak tartatik fenn etc.« Va se zică înainte cu foarte puțini ani pe vremea stăpânirii reacționismului, Eminența Sa era de părerea, că disciplina deosebită și particulară a provinciei noastre mitropolitane, apoi autonomia ei sunt lucruri, de cari trebuie să se țină seamă la organizarea autonomiei catolice. Cu ajungerea la cârmă a actualului guvern democratic Eminența Sa și-a democratizat puțin părerea și înainte cu câteva luni a aprobat un alt proiect de lege privitor la autonomia catolică, din care cuvintele reproduse mai sus au fost omise, dar totuși stabilirea raportului dintre

provincia noastră mitropolitană și organismul autonom catolic s'a lăsat în grija mitropolitului nostru, cum dovedește propoziția următoare foarte bine cunoscută Eminenței Sale: »Az országos kath. önkormányzatnak tartatik fenn, hogy a gyulafehérvár-fogarasi görög kath. érseki tartomány az országos szervezetbe való beilleszkedésnek módjára nézve az érseki tartomány metropolitája útján megállapodásra jusson«. Dar cu cât democrația înaintă mai triumfătoare, cu atât deveniau mai democratice și convingerile Eminenței Sale, astfel încât astăzi nici ritul și disciplina și nici independența bisericii noastre nu-l mai impresionează, ci aproabă un proiect de lege, din care au fost emisă și propoziția aceasta.

Zice Eminența Sa, că de competența autonomiei catolice se vor ținea numai chestiunile privitoare la averile bisericești și la școlile confesionale, uită însă sau se face a uită, că tocmai privitor la chestiunile acestea, biserica noastră are un canon aprobat de capul suprem al nostru al tuturor și deci obligător pentru noi toți, și care e »Cu excepția Scaunului apostolic și a Legărilor lui, nici o altă autoritate bisericească, afară de aceea a provinciei noastre bisericești nu este îndreptățită a deprinde vre-o putere, jurisdicțiune ori ingerință asupra așezămintelor provinciei noastre mitropolitane, cum ar fi gimnaziile, preparandiile, școlile populare, azilele și alte institute de creștere și instrucție“ apoi »nu este permis ca fondurile și fundațiile diecezane sau provinciale din provincia mitropolitană de Alba-Iulia și Făgăraș să fie controlate, supravegheate, ținute în evidență și administrate de-o altă autoritate eclesastică afară de aceea a provinciei bisericești amintite“. (Conc. prov. III, T. II, Cap 1, §. 3—4). Dacă Eminența Sa crede, că are datorința să respecte autonomia episcopiei latine ardelenice, întemeiate pe-un paragraf din vechea colecție de legi a »Approbată«-lor și pe ordinațiunea din 26

Maiu 1792 a împăratului Francisc, noi credem, că are o datorință cu mult mai mare să respecte și să nu agiteze împotriva unui canon bisericesc, aprobat de papa dela Roma, care pentru Eminența Sa trebuie să aibă o valoare mai mare decât orice lege sau ordinațiune lumească.

Eminența Sa spune apoi, că punctul Său de vedere este aprobat de întreaga opinie publică a credincioșilor bisericii latine; însă în chestiunea aceasta singura opinie publică decisivă este și trebuie să fie aceea a credincioșilor bisericii noastre, pentru că despre această biserică e vorbă și trebuie să fie decisivă opinia aceasta publică pentru că ea și numai ea e în conformitate cu canoanele bisericii noastre. Clerul și poporul nostru credincios s'a declarat în diferite rânduri și într'o formă, care esclude și cea mai mică umbră de îndoială, că ține cu tărie la drepturile și privilegiile bisericii sale și că este în stare a lupta cu suprema energie împotriva oricărei încercări, vină din partea oricui și oricând, de-a nesocoti sau a nimici aceste drepturi și privilegii. De altfel exclamația Eminenței Sale, că nu vrea nici să audă de-o organizare autonomă independentă a bisericii noastre nu ne înspăimântă, pentru că autonomia și independența cari o avem azi nu ne-a dat-o Eminența Sa nici antecesorii Eminenței Sale și astfel n'are nici dreptul de-a ne-o lua.

Dr. Zenovie Păclișanu.

Situația internă. Seclătina guvernului.
Zilele guvernului Wekerle sunt numărâte. Nereușita prim-ministrului pentru formarea unui partid guvernamental și mai ales pretenziunile lui privitor la instituirea armatei independente maghiare, i-au pecetluit soarta. Întreaga presă austriacă a luat poziția față de un astfel de program al guvernului. Cercurile militare așa se spune, că încă s'au alarmat, iar generalul Conrad s'a pus față într'un memorandum, împotriva oricărei armate maghiare independente. Ministrul comun de război Rudolf Stöger-Steiner, fiindcă a favorizat proiectul primului-ministru Wekerle, e necesitat a abdice. Cel puțin așa spune presa din Budapesta. Mai sunt și alte obstacole în calea guvernului. Proiectul despre împărțirea cercurilor electorale, încă nu e elaborat, neputându-se ajunge la un acord între partide. Abzicerea ministrului alimentației publice, a contelui Hadik, convenția cu Austria și uniunea vamală cu Germania sunt chestii, cari fac imposibilă rămânerea guvernului la putere.

Crisa se va rezolva probabil în zilele aceste. Ministrul president Wekerle a plecat la Viena, unde se va hotărî asupra sortii guvernului de față.

„Satul arde, — baba se piaptănă“.

— Articol din afară. —

Când am cetit cele două articole din „Cultura Creștină“ împotriva „Unirii“, am rămas măhnit și disgustat. Mi-am adus aminte de călugării din Bizanț, cari și în clipele când dușmanul era la poarta cetății, discutau — de lana caprina.

Cum?

În vremurile aceste grele, când ni-se închid școlile și autonomia catolică ne amenință cu înghițire, de certuri și rivalități ne arde nouă?

Am avut prilejul, și înainte cu nu multă vreme, să vedem o ieșire a „C. C.“ contra „Unirii“ și acum cazul se repetă.

Și de data asta „C. C.“ este care atacă, iar „Unirea“, cum vedem, pare a avea intenția laudabilă, de a nu mai lungi vorba de-a geaba.

Chestia însă nu privește numai redacțiile celor două foi, ci privește și pe: *publicul cetitor*.

Când luăm o foaie în mână, o facem pentru a ne lumina, iar nu pentru a ceti invective. Și asta mai ales când luăm în mână o foaie redactată de *preoți* și botezată „Cultura Creștină“. Noi stimam și iubiam de o potrivă pe *toți* bărbații noștri de știință și înaltă cultură ce-i avem în Blaj. Iar certurile de prisos ne întristează și ne disgustă.

Preoțimea când a apărut „Cultura Creștină“ se gândia la început: prea bine, să avem și o revistă teologică în care vom ceti articole academice, studii de specialitate. Nădejdea aceasta nu ni-s'a realizat decât în parte. Articole de specialitate, studii, au apărut puține în „C. C.“, iar cele apărute puteau începe foarte bine în coloanele „Unirii“.

„Cultura Creștină“ avea totuși încă dela început mici ieșiri asupra „Unirii“, cari s'au ținut lanț, până ce acum, în numărul din urmă „C. C.“ își dă arama pe față.

Se contestă orice însemnătate și orice valoare unui organ de publicitate de peste două decenii; se trece cu un gest de batjocură, peste munca unor oameni, cari au cheltuit o jumătate vieță, muncind pentru biserică și neam.

Pe cât știm noi oamenii cari conduc astăzi „Unirea“, i-au fost d-lui Rusu înaintași la catedră în seminar și erau apreciați pentru scrisul lor și pe vremea, când Dsa era încă pe băncile școlii.

Nu, Clarissime, dle Dr. Rusu „Unirea“ a adus clerului și bisericii noastre servicii, pe cari noi vom ști totdeauna să le apretiem. Ea a fost organul nostru desinteresat în toate chestiile începând cu cele vitale ale bisericii până la multele și măruntele năcazuri ale biete preoțimi dela sate, de cari Clarițiile Voastre nu v'ați interesat, ca de un bagatel. „Unirea“ a fost luminătorul și mângâietorul nostru în satele împrăștiate după spatele lui Dumnezeu, pe unde Clarițiile Voastre nu v'ați rătăcit.

Că ar mai fi multe de dorit la „Unirea“?

Adevărat!

Dar aceasta s'ar realiza ușor printr'o muncă comună, sau chiar prin o muncă coordonată. Cu ieșiri de aceste însă, lucrul nu se urnește și lumea rămâne cu impresia, că Cl. d. Dr. Rusu vrea să monopolizeze *singur* presa bisericească.

Bine a făcut deci „Unirea“, că nici nu i-a răspuns. Azi n'avem vreme de ceartă, și trebuie să apretiem după merit orice forță de muncă.

Dacă d. Dr. Rusu vrea să se războiască înainte cu morile de vânt — o poate face.

Dar nu e în interesul „Culturii Creștine“, care își va pierde astfel și puțină simpatie și puținii cetitori ce îi mai are.

Un protopop.

*

Nota Red. Noi nu mai avem nimic de adăos.

Reținem însă din multele scrisori, ce am primit de anul nou câteva rânduri din scrierarea unui părinte protopop:

Sarbateri fericite! An nou cu bine!

Dumnezeu să Vă ajute ca să puteți învinge toate obstacolele și pe lângă toate mizeriile vremilor grele în cari trăim să nu ezitați a ne trimite, serial „Unirii“, pentru că serial „Unirii“ ne-a fost brana sufletască aproape de trei decenii ne-a susținut și întărit prin toate greutățile prin cari am trecut.

La tratativele din Brest-Litovsk nu se poate afla un modus procedenti. Asupra merentului discuțiilor de pace din Brest-Litovsk „Agenția telegrafică ungara“ aduce un comunicat, din care redăm următoarele: În consultările urmate în 11 și 12 oct. delegatul rus, Kamenev, pentru decurgerea succasă a consultărilor a propus, ca la tractările de pace să fie reprezentate toate ținăturile Rusiei prin bărbați aleși de popor, fără a fi presionați. De aceea delegații ruși nu recunosc de libere și sincere declarația popoarelor din regiunile ocupate de armată străină. Delegații declară, că în timpul ocupării nu s'au format organizații alese pe baza principiilor democratice nici în Lituania nici în Polonia sau Kurlanda.

Rusia dă, în cadre estinse democratice, libera posibilitate de dispunere tuturor regiunilor, din cari s'a format imperiul rusesc

În vederea liberei organizații, condiția principală e ca Germania, Ungaria și Austria deoparte și Rusia de altă parte să se identifice în următoarele patru puncte:

a) în estensiunea teritoriului, unde locuitorii sunt chemați să deprindă dreptul de liberă dispunere;

b) în acele condiții generale politice, cari trebuie să infăptuiască din punctul de vedere al organizației din chestie, a teritoriilor corespunzătoare și a statului național;

c) în sistemul de tranșă, care e necesar până la formarea definitivă a statului, și în urmă

d) în ce mod să-și exprime voința poporului de pe teritoriile respective.

Delegații ruși pentru rezolvarea acestor chestii propun următoarele: Dreptul de liberă organizație compete la singurătatea națiunii, nu însă și la acele fracțiuni, cari sunt ocupate după cum prevede pactul german din 28 Decembrie 1917 în § 2. Amăsurat acesteia, delegații ruși din inițiativă proprie dau drept de dispunere și acelor popoare, cari sunt afară de zona ocupată. Rusia să deobligă, că nu va constrânge pe popoarele acestea să primească una sau alta formă de stat.

Punct 2. Deciderea sortii teritoriilor, cari au să se bucure de organizație proprie, are să se facă în deplină libertate politică și cu excluderea oricărei presiuni externe. De aceea votizarea are să se efectueze după retragerea armatelor străine și după restituirerea celor refugiați și a populației îndepărtate dela începutul războiului. În timpul organizației siguranța publică să fie păzită de miliția națională.

Punct 3. După subscrierea păcii, administrația teritoriilor formate la state definitive, va fi concredută unei organizații interinale, compuse din oameni cu încredere deplină înaintea poporului.

Punct 4. Decizia definitivă, cum au să se organizeze teritoriile respective, se va decide prin referendum (plebiscit). Pentru accelerarea lucrărilor de pace, delegații ruși țin de foarte important să primească dela delegații germani, maghiari și austrieci un răspuns amănunțit la toate întrebările cuprinse în declarația aceasta.

După aceasta a luat cuvânt generalul Hoffmann, care în termeni vehemenți a protestat contra propunerilor rusești. Delegații ruși — a spus Hoffmann — vorbesc cu noi ca și cum ea învingători în țara noastră ne-ar dicta condiții. Realitatea e tocmai contrară. Armata învingătoare germană e în teritoriul nostru. Delegații ruși cer pentru regiunile ocupate astfel de organizații, pe care guvernul nu le aplică nici în țara lor. Guvernul și acum se razimă pe forță, suprimă orice manifestare liberă. Congresul rușilor sibi, ținut la Minsk în 30 Decembrie a fost dizolvat cu mitraliere și baionete. Depeșele avute arată, că războiul civil încă durează. Comanda supremă militară respinge orice amestec în afacerea teritoriilor ocupate. Popoarele din Curlanda, Lituania, insulele Oesel, Moon, Dago, ne-au adus la cunoștință, prin reprezentanții lor, că vreau să iasă din legăturile politice ale Rusiei.

Atâta reținem din comunicatul oficios. Tratativile decurg, mai ales în ce privește punctele democrației, cu multă amovole. Pentru limpezirea deplină a condițiilor se recore încă timp mult, așa, că e eventuală sădărnicea a lor nu ne va produce surprize grele.

Autonomia catolică și conferența episcopilor latini din Budapesta.

Conferența episcopilor catolici convocată și ținută în ziua a doua a Crăciunului nostru a adus și câteva surprinderi pe seama opiniei publice maghiare. Până când până acum s'a perpetuat obiceiul de a se da anumite comunicate asupra celor ce se petrec în conferența episcopilor catolici și a se inseria numele episcopilor participanți, cu ocazia aceasta s'a spus simplu »conferența s'a ținut în prezența episcopilor romano și greco-catolici«. Asupra chestiilor cari au format temelia discuției episcopilor s'a lansat exclusive câteva nomenclaturi a unor adrese de felicitare către contele Apponyi. Despre autonomia catolică nu s'a făcut nici o amintire în comunicatul oficial.

Deși tema principală a acestei conferențe a fost proiectul autonomiei catolice, prezentat deja dietei de către ministrul de culte.

Senzațional e, că la conferența aceasta episcopii români uniți nu s'au prezentat. Comentariile presei maghiare asupra acestui eveniment, le schițăm mai la vale.

Informațiile noastre în chestia aceasta, care preocupă opinia noastră publică într'un chip cum nu s'a mai semnalat până acum, le dăm în următoarele:

Episcopii nostri în motivarea absenței lor dela conferința episcopicească, au spus, că nu se prezintă din cauza sărbătorilor Crăciunului și din alte motive sanitare. În chestia autonomiei catolice însă țin să accentueze, că stau neclintit pe punctul de vedere exprimat de atâtea ori în memorandele, pe cari le-au adresat la diferite ocazii la locurile competente. Episcopatul român unit și-a pronunțat punctul său de vedere mai pe urmă în adresa din 22 August, la care ține fără șovăire.

Absența episcopatului nostru a dat prilej presei maghiare la eșiri furioase. »Pesti Hirlap« scrie în nrul din 12 Ianuarie a. c., sub titlul »Bisericele naționaliste și autonomia catolică«, infuriat asupra atitudinii episcopilor români gr.-cat. în chestia autonomiei catolice și cere măsurile guvernului și împotriva nunțiului papal dela Viena, care s'a amestecat în afacerile interne ale Ungariei fără nici un drept.

»E vorbă, zice »Pesti Hirlap«, că împotriva autonomiei catolice, arhiercii unei biserici (rău numite) naționaliste au făcut demonstrative

afront, ca prin aceasta să nutrească din nou tendințele lor separatistice; și la aceasta, au primit îndemn și încurajare dela plenipotențiatul pontificalui roman din Viena, dela nunțiu, afirmative, în numele Sfântului părinte«.

Spune mai departe »P. H.«, că în zilele acestea primatul Csernoch a convocat la conferența episcopicească pe toți episcopii catolici de rit roman și grec, dar la aceasta conferență episcopii români uniți demonstrative nu s'au prezentat. Absența episcopilor români o aduce numitul iar în legătură cu străduințele separatistice ale autonomiei bisericești naționaliste separate, asupra căreia cere ca guvernul să ia măsuri energice din partea sa. Asemenea cere ca guvernul să ia măsuri și față de nunțiul papal din Viena, a cărui amestec ilegal numai încuraja poate atitudinea episcopilor uniți renitenți în chestia autonomiei.

Alarmată opinia publică maghiară asupra acestui incident, s'a dat prilej la noi eșiri ziaristice pe terenul acesta. Ziarul »Az Est« în nrul său din 13 Ianuarie a interpelat în chestie direct pe primatul Csernoch, care a declarat, că:

Absența episcopilor români dela conferența episcopicească, nu este în conexiune cu autonomia catolică. Greco-catolicii au avut sărbătorile Crăciunului și acesta este motivul, că de astă dată nu s'au prezentat. Comunicația rea încă a contribuit ca arhiercii români să nu vină la Budapesta. Mai sunt și alte cauze tehnice. Când a statorit termenul pentru conferență a ținut seamă de aceea, că episcopii nu se vor prezenta, dar conferența din alte cauze n'a putut fi amânată. Cu nunțiul papal din Viena a vorbit de mai multe ori în chestia autonomiei catolice, dar nici când n'a amintit necesitatea separării românilor. E exclus, ca nunțiul să fi încurajat românii la opunere.

Proiectul autonomiei nu face deosebire între catolic de rit latin și grec și asupra acestui proiect s'a pronunțat deja episcopatul catolic maghiar. El corespunde dorințelor catolicilor maghiari. »Despre o autonomie românească separată nici nu voim să auzim, deoarece aceea pe baza ritului deosebit nici nu e motivată«. Este interesul cel mai vital al provinciei mitropolitane române, ca să fie încopiată autonomia catolice.

Când se va debate asupra statutului organic al autonomiei catolice, după ce proiectul va fi ridicat la va-

loare de lege, atunci organele autonomiei pot să ia în considerare dorințele juste ale românilor catolici de rit grec, precum aceasta o accentuează motivarea proiectului.

Când nunțul papal din Viena, tratează cu episcopii catolici în afaceri bisericești, atunci nu se amestecă necompetent în afacerile interne ale Ungariei. Iar autonomia catolică e afacere bisericească, față de care Scaunul roman trebuie să-și precizeze atitudinea. Iar nunțul papal în afacerea aceasta intenționează exclusiv păstrarea inviolabilă a învățaturii și organizării bisericii catolice, dar nu are scopuri politice.

Atâta a spus primatele Csernoch.

În nrul 13 Ianuarie »P. H.« revine din nou asupra incidentului dela conferența episcopilor catolici și față de declarațiile primatului Csernoch susține toate afirmațiile sale. Un corespondent al numitului ziar a intervievat pe arhiepiscopul Agriei Szmercsányi Lajos, care a declarat, că tendințele separatistice ale românilor uniți nu sunt recente. S'au dat pe față încă în 1871. Devenit-au aceste tendințe acum în vre-o formă actuale arhiepiscopul nu are cunoștința. Se vorbește, nu-i vorbă de ele, dar officios nu are cunoștință de nimic. Nici despre cele ce s'au hotărât în conferența episcopilor români uniți, ținută la Blaj, nu are cunoștință. Nu știe dacă aci au fost pentru, sau împotriva autonomiei. Se poate întâmpla, ca la congresul autonom să nu-și trimită delegații. În cazul acesta se va pune chestia la ordinea zilei și se va preciza atitudinea congresului față de români. Absența greco-catolicilor români va avea multe urmări, dar la tot cazul, că congresul își va aduce hotărârile sale și în absența lor. Invitările se vor trimite și lor, iar absența lor nu va atinge atitudinea corului episcopesc...

Intervievat P. S. Sa episcopul Radu asupra evenimentului acesta, a denegat corespondentului lui »P. H.« orice declarație.

— Regret foarte mult, că nu sunt în situație ca în chestia autonomiei catolice să fac vre-o declarație, în nici un fel de raport. Chestiile inerente autonomiei sunt atât de importante și gingașe, încât nu țin de oportun a face vre-o declarație în direcția aceasta.

Primministrul Wekerle și autonomia catolică.

Ziarul »Ujság« din Budapesta are următoarele informații asupra unor declarații făcute din anturajul lui Wekerle privitor la autonomia catolică:

Până când comisia ad hoc desbate proiectul votului universal, parlamentul ar trebui să discute proiectul autonomiei catolice. Aceasta însă începe să devină tot mai imposibilă, în parte fiindcă Apponyi este bolnav, dar afară de asta autonomia s'a pomenit pe neașteptate în fața unei astfel de opoziții, care îi face reușita de tot dubie. Opoziția luteranilor este îndeobște cunoscută, este un diferend de idei și între izraeliții neologi și ortodoxi, s'a semnalat în urma conducerii episcopului Balthazár și o mișcare potrivnică la reformați. După acestea reiasă acum, că e nemulțumită cu proiectul și tabăra uriașă catolică. A făcut cu drept senzație salutul trimis de episcopatul catolic contelui Apponyi, din prilejul conferenței ultime, în care s'a omis în mod demonstrativ, pomenirea autonomiei.

Războiul european.

— Telegramme oficiale. —

Budapesta, 15 Ianuarie. Între Brenta și Monte-Pertica italienii în vreme ploioasă, după pregătiri potențate de artilerie, au mers la atac de infanterie. După acestea inamicului prin lupte desperate din apropiere i-a succes să pătrundă prin unele puncte în tranșeele noastre, de unde l-am respins prin contraatac. Întreg teritoriul de luptă de pe linia primă e în stăpânirea noastră. Dușmanul a avut pierderi grele. La cursul inferior al Piavei, lângă Bressanin am oprit în grabă o eșire dușmană.

Frontul ostic: Nu e eveniment doosebit. În singuratiche secțiuni ale frontului lupte de artilerie.

Frontul ostic și macedonean situații neschimbate.

Informațiuni.

Excelența Sa Părintele Mitropolit belnav. I. P. Sfinția Sa Mitropolitul Victor este de o bună bucată de vreme suferind. Excelența Sa a răcit și a căzut într-o influență acută. Medicii i-au recomandat pe un timp abținere totală dela orice lucru.

Pentru fondul orfanatului român gr.-cat. au dăruit domniile cășilor: Eugen Ballint, Vasile Dobro, Victor Grama, Alexandru Kerüló, Ioan Maier și Dr. Octavian Doae, medic sublt. la regimentul de honvesi Nr. 12, câte 10 cor. Laicalită 60 cor. Primească cuvenitele mulțămite.

Înștiințare. Vacanța Crăciunului,

prin ordinul consistorial dela 15 Ianuarie 1918, Nrul 182, în conformitate cu dispozițiunea ministerială dela 9 Ianuarie 1918 Nr. 6565/VI-lea pentru lipsa materialului de înclăzit, se prelungeste din nou până la 17 Februarie 1918.

Prelungirea aceasta se refereste numai:

1. La elevii gimnaziali din clase I—VI.
2. La elevii pedagogici din cursul I și II.
3. La elevele școlii civile și primare de fete.
4. La elevii școlii de aplicație și de meserii.

Cursul pregătitor cu studenții din clasa VII și VIII și cu elevii din cursul III și IV asentați, se va începe regulat la 1 Februarie. La acest curs trebuie să iee parte toți elevii ordinari (cl. VII—VIII, curs III și IV) neasentați încă.

Balázsfalva—Blaj, la 16 Ian. 1918.

Direcțiunile.

NB. Toate ziarele românești sunt rugate să reproducă aceasta înștiințare în rubrica diverse.

Ridicarea ajutorului de războiu. Ministrul finanțelor a elaborat deja ordinațiunea privitoare la uccarea ajutorului de războiu. Pe baza acestei ordinațiuni vor primi ajutor nu numai familiile rezerviștilor și gletășilor ei și a persoanelor, cari fac serviciu militar activ. Asemenea vor primi ajutor tatăl, mama și frații (surorile) cășterilor din rezervă, cari până acuma nu aveau drept la ajutor. Femeia ilegală a celui chemat la armă, întrucât are copil și e incapabilă de câștig, va fi ajutorată. În comune variată ajutorul între 36—200 cor. amăsurat numărului familiei, plus un subsidiu de cvartir de 10—20 cor. În orașele municipale dela 42—220 cor. și 20—50 cor. cvartir, iar în celelalte orașe dela 48—240 cor. și 35—90 cor. cvartir. Copiii mari de 8 ani nu vor mai primi ca până aci jumătate din competență, ci întreagă suma, indiferent, că tatăl lor, ce ocupațiune a avut mai înainte. Chiar și cei ce au o ocupațiune cu plată pot fi ajutorati, întrucât vor fi avizați la ajutor. Mai sunt ajutoare pentru femei îngreunate sau leaze, pentru bolnavi și familii, cari au suferit vre-un dezastru material. Competințele urcate se vor plăti începând din 1 Noiembrie 1917.

Casa Domnului. Sub acest titlu a apărut o nouă revistă, cu începerea de 1 Ianuarie n. Revista e sub redactarea părintelui Septimiu Popa, apare lunar și ocupă un tipocul bisericii noastre orientale.

Numărul prim, pe o extensiune de o coală tipar se prezintă cu material de tipoc interesant și actual.

Abonamentul anual 6 cor. 50 fl.

Din parte-ne o recomandăm.

Posta Administrațiunii.

Men. V. Comșa, Cepceol. S'a aflat greșala. Veți primi regulat »Unirea«. Pentru trecut încă V'am expedit o seamă de exemplare.

Proprietar, editor și Redactor responsabil:
Ioan Suciu.